

forandrer Sagen ganske betydeligt. Gud elsker Verden, der er noget i den, som kan frelles, noget, der er frelse værd.

Sos Buddha kan Vejen aldrig benævnes med Ordet Frelse, den hedder Karma, der betegner Summen af de onde eller gode Gerninger, et Væsen ved sin Død efterlader sig, og som overføres paa et andet Væsen, der samtidig fødes. Den døde og den nyfødte bliver saaledes et og samme Væsen i forskellige Tilværelsesformer, der kan fortættes uendelig langt. Og det er det trostedsse, at hele Tidens kredsløb stedse kommer igen.

Det er saa forskjelligt, som det vel kan være fra Kristendommen. Der er her et Svæg mellem Buddhismen og Kristendommen. Buddhismen har intet om Tilgivelse, Den er ikke uden Guder, men den er uden Gud. Den har forskellige Gud, der undertiden jantles i en Formaning til Bøvlise, og det er noget af det skønneste i Buddhismen, men ingenlunde det samme som Kristendommens Kærlighedsbud.

Ogsaa med Hensyn til Maalet er der en tilsvarende forskel. For Buddhismen er Maalet Nirvana, der for det første er en sjælelig Tilstand, der kan opnaes her i Livet og bestaar i Frihed fra al Lidelse, Ophør af alle Begær og en Fjælelse af Gode, for det andet en Tilstand, Buddhisten gaar ind i ved Døden, naar Karma er forbi, en Tilstand, da al Forestilling og Bevidsthed ophæver, altsaa det, vi forstaar ved intet.

Men hvor uendelig forskjellig er dette ikke fra Kristendommens Maal. Buddhismens Maal tegner sig i Billeder af Død, men Kristendommens Maal er Livet, det evige Liv — saa forskjellig er Maalet som Liv og Død.

Og for disse forskellige hvider alle smaa Ligheder.

Buddhismen betegner den dybeste Alvor uden for Kristendommen og en overordentlig Misdob, og det er det, der drager Millioner til den. Men selv om vi som Kristne kan se paa Buddhismen med Ærbødighed, maa vi samtidig føle os i den mest afgjorte Modstridning til den, en diametral Modstridning.

„Hvorfor jeg forlod Bibelkritikken.“

Af Prof. J. J. Reeve.
(Red Oluf Nielsen, Sorøens.)

IV.

Ved sin vilkaarlige Fremgangsmaade gør den moderne kritik aabenbar Bøvl imod Veretningen om Opdagelsen af Lovbogens, saaledes som den fortæller i 2. Kong. 22, 8—22. Den benægter nogen virkelig Opdagelse og antager, at Kongen, Profeten, Kongens Raadgjæver, Jeremias og Folket har været lette at føre bag Lyset. Den antager et vidunderligt Held med at gennemføre dette falske Dokument overfor Folket. Forfatterne gjorde ondt, og Gud synes at have staaet bagved det hele og at have billiget det. En saadan Adfærd synes helt utrolig. „Folket vilde ikke høre Moses og Profeten, dog blev det let overbevist af et falsk moaisk Dokument“. Kritikerne er indbyrdes uenige angaaende Forfatterstabet til 5. Mosebog. Noget hæver præcist, andre profetisk Forfatterstab, men der er uovervindelige Hindringer for begge. De har undladt at vise, hvorfor der var saa mange Love indflettete i den, som absolut modsiges en senere Datum, og hvorfor den moaiske Dragt passede saa godt, skønt den

staar i Modstrid til nogle af de ægte moaiske Love.

I Følge Kritikerne begik Esra og/aa et frygteligt Bedrageri, da han udgav sin fuldbendte Lovsamling for at være af moaiske Oprindelse. At Folket skulde antage den som ægte moaisk, skønt den forsegedes med Byrder og modsigede mange Love, der var tidligere kendte som moaiske, er utroligt. At et saadant Folk paa en saadan Tid og under saadanne Omstændigheder saa let kunde bedrages og føres bag Lyset, og at en saadan Mand som Esra kunde udføre et saa kolossal Bedrageri og saa det til at lyffes saa godt, synes ufatteligt, undtagen for en Beron, hvis moaiske Bevidsthed er løst og afstumpet af en filosofisk Teori. I Følge Kritikerne ikke blot skabte Forfatterne af 5. Mosebog og den levitiske Lovsamling saadanne underligt religiøse Begær og Love, men de var paa samme Tid Opfindere og Forfattere af Historien og bedrog Folket. Hvad en saadan Betragtning medfører angaaende Guds Karakter, der staar bagved det hele, skal vi senere betragte.

Bladen tillader mig ikke mere end blot at henviser til Rev-Analysen. At disse Dokumenter eksisterede og til sidst blev satte sammen for at udgøre de 5 Mosebøger, behøver man ikke at tvivle om. Det forringer ikke deres Inspiration eller Ægthed at gøre saa, ej heller nægter det paa nogen Maade den væsentlige moaiske Oprindelse til Lovsamlingen. Men Rev-Analysen paa Basis af de forskellige Navne paa Gud, fandt jeg krævede en saa vilkaarlig Fremgangsmaade og kunstig Behandling af Teksten og saa mange „Redaktionshjælp“, hvis Metoder og Motiver er fuldstændig uforklarlige, og en Rede for, at jeg blev overbevist om, at Analysen ikke kunde hævdes.

Den Nøgle, Aitric fandt i 2. Mosebog, 6, 3, og som var Udgangspunktet for Analysen, kan ikke anvendes til at bestemme Tiden for Brugen af Guds Navne; thi Teksten er ikke fuldstændig sikker. Der er en betydelig forskel mellem de to Rækmøder „var kendt“ og „gjorde mig selv kendt“. Selv om Gud ikke tidligere havde aabenbaret sig under Navnet Jahveh, betyder det ikke, at Navnet var ukendt, eller at Gud ikke var kendt under dette Navn. Og selv om han havde aabenbaret sig saaledes, vilde den tidligere Betragtning ikke være mindre autentisk; thi den blev enten skrevet eller omskrevet og udgivet efter Aabenbaringen til Moses i en tidligere Aabenbarings Lys. Saaledes blev det fuldstændig klarlagt, at E. Elohim, El-Elgon, El-Shaddai var identiske med Jahveh.

Kritikernes Metode med Hensyn til at betragte de tidligere Historier, som næsten intet andet end Digt og Paafund for at kunne udgive visse Love for at være ægte moaiske, fandt Plads i mit Sind for en Tid. Men jo mere jeg overvejede Sagen, desto mere blev jeg overbevist om, at det var Kritikerne, der var Opfindere og Falskere. Det var dem, der havde en saadan let begærlig Indbildingskraft, de kunde „fabrikere“ Historier ved deres Vilt til at passere til deres Teorier, og gjorde det frivilligt. De kunde skabe Nationer og Riger ud af en Erken, og lig Gudmagerne i Midtaldertiden med deres Tryktaand forvandle alle Ting til deres eget særlige Indlingsmetal. At bestynde Skriftens Forfattere for Forfalskning og Paafund, er i høj Grad at bagtale dem og sige ondt om den Gud, der virkede gennem dem. Deres

Bærsk Beføjelse fjatter ikke et jaadant Synspunkt og er fjænde for den kristne Bevidsthed. En jaadant Opfattelse kan ikke længe næres af nogen, hvis moraliske og religiøse Natur ikke er bleven hævet ved deres filosofiske Forudtæninger.

Den Skit at lade haant om Kritikernes Begær, fordi de ikke giver nogen Historie om det nordlige Israel og lægger betydeligt Eftertryk paa Tempel og Præstedømmet og gaar let hen over Kongernes Syn og derfor skal være en forbreder og upaaselig Historie, forekommer mig at være en Bildfarelse fra den gamle Fornuft og er næppe trolig hos Menneſter med en jaadant Intelligens. Naar Forfatteren af Kritikernes Begær behandler den samme Historie som Kongernes Begær, stemmer han i det væsentlige med dem, selv om han afviger i mindre Enkeltheder. Kan man stole paa ham i dette Stof, hvorfor saa ikke i det Stof, der ikke findes i Kongernes Begær? Den virkelige Grund er, at han beretter mange Kendsgerninger, som ikke passer til Kritikernes Hypotese, og derfor maa der gøres noget for at sætte ham i Misfærd og blive fri for hans Vidnesbyrd.

V.

Men min tredje Grund til at forlade det kritiske Standpunkt er Bevægelsens Mand.

Sat, at der ligger en ægte videnskabelig Interesse til Grund for det altomvendte, saa er det virkelige Spørgsmaal det, hvad der er det videnskabelige Sinds Standpunkt, der foretager Undersøgelsen. Hvad er Autoritet for ham? Hans filosofiske Teori og Arbejdshypotese eller hans religiøse Tro? Med andre Ord, kontrollerer hans Religion eller Filosofi hans Tænkning? Har Fornuften eller Troen Overhaand? Er hans Autoritet menneskelig eller guddommelig? Der er ikke Spørgsmaal om at have den ene uden den anden, det vil sige, at have Tro uden Fornuft; thi det er umuligt. Spørgsmaalet er, hvilken af dem har Overtaget? I nogen Tid tænkte jeg, at man kunde holde denne Betragtning af G. Testament og dog bevare sin Tro paa evangelisk Kristendom. Jeg fandt imidlertid, at dette kun kunde gøres ved at holde min Filosofi i Skaf og indenfor visse Grænser. Den kunde ikke strengt gæddes i alle Tilfælde. To mægtige, fæmpende Kræfter kunde eksistere i Sjælen paa samme Tid. Derjom mine Teorier var juværene, da fulgte jeg den menneskelige Fornuft, og ikke Troen, og var Rationalist for saa vidt. Derjom min religiøse Tro forudtæninger var juværene og i Overensstemmelse med Bibelens Forudtæninger og Tro, da maatte min Filosofi vige. Grundlaget for vor religiøse Tro, saaledes som det kendes af Bibelen og Historien, er en Tro paa en guddommelig Aabenbaring, Jesu Kristus, Gudmenneskets underfulde Fødsel, Liv og Opstandelse. Og uadlideligt herfra er ogsaa den Kendsgerning, at en overnaturlig Kraft virker i Gensjædelsen. Kritikernes Filosofi kan ikke følgerigtigt give alt dette Plads. Saaledes bliver det virkelige Spørgsmaal et Spørgsmaal om Autoritet: Skal den videnskabelige Hypotese være juværene i min Tænkning eller den kristne Tro forudtæninger? Derjom jeg gør mit filosofiske Synspunkt til Nr. 1, bliver jeg nødt til at konstruere Bibelen og Kristendommen efter min Teori, og alt, hvad der ikke kan stemme med denne, maa forlades. Dette er Kritikernes virkelige Standpunkt. Han er snarere

en filosofisk end en religiøs Mand. Saaledes var Gnosticismen i de første Aarhundreder. Den konstruerede Kristus og Kristendommen gennem en græsk-orientalsk Filosofi og blev saaledes nødt til at forlades nogle af de væsentligste Punkter af Kristendommen. Saaledes var Middeltidens Skolastik, der konstruerede Kristendommen ved Aristoteles' Logik og den nyplatoniske Filosofi's Kategorier. Saaledes er den højere Kritik, der konstruerer alt gennem Evolutionshypotesen. Bevægelsens Mand er saaledes i det væsentlige skolastisk og rationalistisk.

Det blev mere og mere klart for mig, at Bevægelsen var udelukkende intellektuel, et Forsøg i Birkeligheden paa at intellektualisere alle religiøse Fænomener. Jeg saa ogsaa, at det var en praktisk og enjbidig Intellektualisme med en stærk Hævdning hen imod den bibelske Kristendoms fundamentale Sætninger. En saadan Bevægelse frembringer ikke den intellektuelle Jæmhed, der hører til det kristne Sind. Tværtimod er den anjværlig for en hel Del intellektuel Svømme, et Nædsarijstokrati med det Svømme, et Nædsarijstokrati med alt det Snobberi, der jaadantligvis følger dermed. Pæster de ikke nøjagtigt til Pauli Ord: „Forfængelig, opløst af sit kødelige Sind og ikke holder fast ved Gøvedet osv.“? De har en præcist Foragt for alle Meninger, der ikke stemmer med deres. De mener, at de kan ignorere alt, hvad der ikke passer til deres Evolutionshypotese. Tjændepunktet i deres Tænkning ligger i Troen. Overvætted tilfreds med sin selvtagne Myndighed mener Sindet sig i Stand til at kritisere Bibelen, alle Aarhundrederes Tænkning, ja endog selve Jesus Kristus. De, der følger denne Kritis, har deres rigelige Andel i den menneskelige Naturs Stræbeligheder. Sjælden, om nogen Sinds, kan en fuldblods Kritiker være Evangelist; han er pædagogisk. Hvorledes er det muligt for en Prædikant at være en Kraft for Gud, naar Aiden til hans Autoritet ligger i hans egen Fornuft? Bibelen kan næppe indeholde mere end gode Raad for en saadan Mand.

Jeg blev meget imponeret ved, at de røste sig af at have hele Lærdommen paa deres Side. Det glæder en at føle sig paa Højde med Tiden. „up to date“ og i Tænkningens forreste Række. Men nogen Undersøgelse og Overvejelse gjorde mig klar over, at Lærdomsrøret er frygteligt overdrevet. Mange ledende lærde er med dem, men især de Delen af de ndmyge og flartdømmende lærde er det ikke. Disse Menneſters anmasende Pral vilde være nderst morsomt, om de ikke havde saa megen Indflydelse. Vel er de fleste Begær, der i den senere Tid er bleven udgivet af gammeltestamentlige lærde, paa deres Side, men der er en vældig Lige paa den anden Side, og den vokser Dag for Dag. Konserverativ Lærdom vaagner og med rivende Fart, og mens den vil bibeholde den søvnlige Brug af den uvrerkelige historiske Metode, vil den jerke de fleste af Kritikernes Spekulationer af Marſen. Slaaende karakteristisk for disse Folk er det, at de er haardnakket uvidende om, hvad der er skrevet fra den anden Side. De mener at kunne ignorere eller foragte alt. De behandler deres Modstandere omtrent som Goliath behandlede David, og til sidst vil Resultatet blive det samme. De har ikke gjort Forsøg paa at svare paa Robertsons: „Israels tidlige Religion“, Drø: „Det gamle testamente Problem“, Winers „Studier i Pentateukritikken“ osv. De behandler disse Begær, som har undermineret selve Grundlaget for deres Teorier, med pragtfuld Foragt. Der er Nemelits i en saadan Soldning.

Men Manden i den kritiske Bevægelse ser meget tvivlsomt ud, naar den skal til at arbejde praktisk blandt Præster og Menigheder. Tilhængere af denne Bevægelse beklæder Embedsstillingen i Menigheder, som holder fast ved den bibelske Betragtning af Bibelen, mens de godt ved, at deres eget Syn vil undergrave det meste af det, der er dyrebart for Menigheden at tro. Mange prøver paa at være kritiske og konservative paa samme Tid. De vil „løbe med Haren og jage med Hundene“, idet de udgiver sig for at være i

fuld Sympati med evangelisk Kristendom, mens de lurer paa Lejlighed til at indpode deres eget Synspunkt, der — som vi har set — i Birkeligheden er at forlade det kristelige Standpunkt. Det moraliske i en saadan Færd er — for ikke at jige mere — meget tvivlsomt. Det har ført til megen Ulykke i Menighederne og til Slæde for Gerningen. En Prædikant, som fuldtud har inddrulleret denne Anskuelſe, har ikke Ret til nogen Plads paa en evangelisk kristelig Prædikantol. En saadan Mand stemmer ikke med den Religions Mand, som de udgiver sig for at tro paa.

Minden, Nebraska.

Det hænder somme Læder, at en vidfremmed kan slumpe til at komme paa et Sted og en Tid, hvor man mindst af alt har anet det. Men at komme til Bryllup — uden i Forvejen at have modtaget den traditionelle Invitation — hvem skulde have drømt derom!

Og dog forholder det sig saaledes med undertegnede. Paa en lille Svipetur til Pastor Hansen mellem Jul og Nytaar fik jeg Lejlighed til at komme til Bryllup og det moromme var, at baade Brud og Brudgom var gamle Skolekammerater. Bruden Miss Bertha Larsen er Datter af Mr. og Mrs. P. Larsen, Minden, Nebr., og Brudgommen Hans Nielsen er Søn af Mr. og Mrs. Hans Nielsen, Upland, Nebr. Begge har gaaet paa Dana College, Blair, Nebr.

Pastor Hansen viede Brudeparret i Minden Kirke i Overværelse af en hel Del Venner og Bekendte. Hans Tekst var Gieselerbrevets 5. Kap. 1—2 Vers. I Talens Løb mindede Pastor Hansen iærlig Brudeparret om Hjemmet, det Hjem, som de nu skulde danne, at det gjaldt om at have Jesus som Sushen. Saa talte Præsten endvidere om Himmelhjemmet, som det Sted, hvor man ogsaa skulde have sin Plads; og endelig lod Formaning om ikke at glemme Kirkehjemmet og den Kirke, som havde foitret dem; men være tro imod det Hjem og vis det ved ikke at lade deres Plads staa tom, naar Menigheden samledes i Guds Hus.

Man sang deretter de altid friske og dejlige Bryllupsalmer — i Parrentes bemærket — er det ikke underligt, at de aldrig bliver gamle? Der maa vist være noget ved disse Salmer, som er almenkjærligt, det i Forbindelse med deres løbige Indhold gør, at de holder sig, mens saa meget Kling Klang bliver kastet i Profassien.

Efter Bies'en spillede Kirkens Organist Miss Agnes Hansen Wagners befendte, men aldrig traktende Bryllupsmarsch, og man begav sig saa ud til Mr. Larsens Hjem, hvor Gæsterne spiste Middag og tilbrag-

Bibelen i Brynnes Haand.

Markus-Evangeliet udlagt i 136 Smaastykker til daglig Bibellæsning for Børn ved

Pastor C. Ashfjeldt-Hansen.

Denne lille Bog er fremkommen som en Frugt af Forfatterens Bibellæsning med sine Konfirmander. Stykkerne er korte og affattede i et interessant let-fatteligt Sprog samtids med, at de kristelige Grundfænder fremholdes klart og med Alvor.

60 Sider i et tiltalende Omflag med Tegning i Farver.
Pris 20 Cents.

Danish Luth. Publ. House.

KAUFMANN'S SUNDAY SCHOOL LIBRARY.

12 handsome Vols. in ornamental Board Covers.

1. Faithful and True.
2. God Keepeth Watch.
3. God Forsaketh not His own.
4. A Good Deed Rewarded.
5. The Lord Will Repay.
6. The Ways of God.
7. Hualma, The Peruvian.
8. Diamantina.
9. Turned into Joy.
10. Noble Friendship.
11. Simon, a Slave in Brazil.
12. A Congo on San Domingo.

Each volume contains about 96 pages of good juvenile reading with 5 full page illustrations in colors.

Price per Set only \$2.50 net in Blair.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, BLAIR, NEBR.

te Tiden med Samtale og Sang, og hvad man saa ellers kunde finde paa.

Mange kostbare og smukke Bryllups-gaver var fillet hen paa et Bord, saa man næsten kunde bilde sig ind at være inde i en Juvelforretning.

De nygifte skal forelsbig bo i Brudens Forældres Hjem, da Mr. og Mrs. Larsen rejser til Danmark med det første for at overvære en Familienjubilæum derhjemme. Senere hen overtager Hans Nielsen junior en Farm ude ved Frederiksberg, der saa vil blive Ugtfolkenes Hjem.

Som en rigtig Korrespondent burde jeg maasse fortælle noget om, hvorledes Brudefjolen var fyet, Stoppet og deilige; men det har jeg ingen Forstand paa, saa jeg vil nøjes med at sige, at jeg lyntes, den var nydelig.

Med Ønsket om alt godt for de nygifte vil jeg slutte med en Tak.

Korrespondent

Spørgsmaal og Svar:

1. Hvorfor har Synoverdag Navn og Oprindelse?

2. Hvorfor har Søndedagene Navn og Oprindelse?

Med Agtelse,

M. P. Geil.

3. Hvorledes var det med Begyndelsen til den danske tyffe Krig 1848? Var det saa, at man forlangte, at Danmark skulde gaa ind under det tyffe Forbund samt aflevere den danske Krigsflaade i en tyff Søavn? Tillade tyffe Overoplysn over Finantier, Skat, og Lovbøvlens og grævlis indføre det tyffe Sprog i Danmark og saaledes blive en tyff Provins? En Mand har i de sidste Aar gjort mig meget interesseret i denne Sag.

N. Robertsen.

Svar:

1. Et Sagn beretter, at 7 Kristne blev under den deciste Forsjælelse indmuret i en Hule ved Gjesus. Her faldt de i Søvn og vaagnede først efter 200 Aars Forløb i den Tro, at de kun havde jøvet en Nat. Deres Fremtræden i Staden vakte stor Forundring, og selve Kejseren fra Konstantinopel kom for at se „de helige Synjovere“.

Synjovernes Mindedag var oprindeligt 27. Juli, men i den danske Mmanal blev den i det 16. Aarhundrede sat til 27. Juni.

2. „Søndedage“ kaldes Tiden 28. Juli til 22. Aug., fordi Søndestjernen Sirius paa denne Tid staar op tillige med Solen. Man tilskrifer for-dum denne Stjerne og dens Forundring med Solen den Gede, som ofte paa denne Tid er fremherfende.

3. Dette Spørgsmaal skal vi lade hvem der har lyst hvare paa. Maaske vi kommer tilbage til det. Men for Resten omfatter det jo en Sag, der er skrevet Begær om, saa det er ikke til at svare paa med blot nogle Pennestrøg.

COPENHAGEN SNUFF

GARANTI FOR KVALITET OG RENHED.

COPENHAGEN SNUFF er tilberedt af den bedste, gamle, rige, stærke aromatiske Bladtobak, til hvilke kun saadanne Ingredienser er tilsat, som er naturlige Blandingstoffer til Bladtobak og absolut rene Aroma-Ekstrakter. Snusmalingen bibeholder Tobakkens gode Egenskaber, og alle de bitre Stoffer og Syrer, som findes i naturlig Bladtobak borttages.

COPENHAGEN SNUFF ER DEN BEDSTE BAUDE TIL SKRAA OG SNUSSNING.

Facsimile af Garanti i hver. Forlang Copenhagen Snuff.

WEYMAN-BRUTON COMPANY
50 Union Square, North,
New York.